

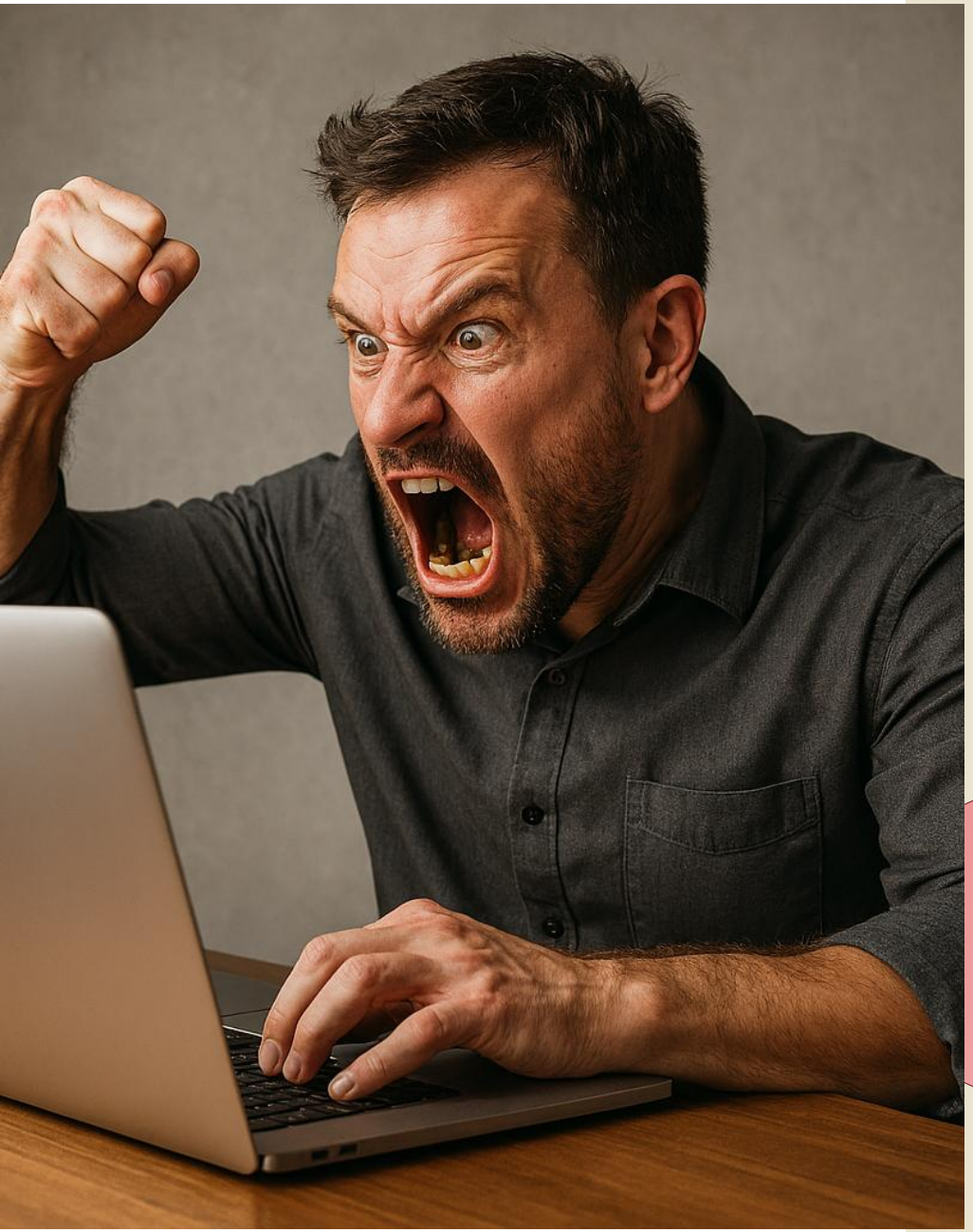
Miksi moni mies on vihainen

Väkivaltatyön foorumi 11.11.2026

Jani Sinokki

Filosofia, Turun yliopisto

@vihatohtori

Tänään

- **Moraalipaniikki?** Onko moni mies oikeasti vihainen?
- Mitä tiedetään?
- Mitä ovat oikeat riskiryhmät?

TAKE-HOME POINT:

- Interventiot edellyttävät vihan muodon ja syiden ymmärtämistä, eli ***one size does not fit all!***

TURUN YLIOPISTO

Moraalipaniikki?

TURUN YLIOPISTO

90-luvun saatananpalvonta?

- Järjestelmällistä nuorten **rekrytointia**?
- Laajalle levinnyt ilmiö?
- Toimenpiteet oikeasuhtaisia?

Manosfääri mediassa on moraalipaniikki?

- Esim. Simon Copland – *Moral Panic and the Manosphere*
  - Erit. *Adolescence*-sarjaa seurannut keskustelu täyttää moraalipaniikin tunnusmerkit
- Ross G. White – *The Manosphere: Beyond the Moral Panic*
  - Manosfääri on hajanainen ekosysteemi, ei yhtenäinen ilmiö
  - Manosfäärin kohteleminen kuin se olisi yhtenäinen on moraalipaniikkia

Hajanaiset indikaatiot mahdollisista ongelmista eivät välttämättä ole *yksi* ilmiö

- Huoli miesten ja naisten **arvomaailmojen** eriytymisestä
- Konservatiivisten **sukupuoliroolien** nousu miesten keskuudessa
- Miesten hakeutuminen **manosfääri**-sisältöjen pariin
- **Naisvihaiset** miehet (esim. incelit)
- Perinteisten **miesroolien murtuminen**
- **Syrjäytyvät** miehet

- **Tutkimustieto on hyvin hajanaista ja puutteellista!**

TURUN YLIOPISTO

Mitä tiedetään, mitä ei tiedetä

TURUN YLIOPISTO

Nuorten väkivalta

- Poliisihallitus (2024)

Pahoinpitelystä epäiltyjen:

- alle 15-vuotiaiden määrä nousi edellisvuodesta **54 %**
- 15–17-vuotiaiden **17 %**
- törkeissä pahoinpitelyissä vastaavat nousut **186 % ja 63 %**

TURUN YLIOPISTO

Mutta: Nuorten väkivalta

Nuorten rikoskäyttäytyminen ja uhrikokemukset 2024 (Krimo):

- ei merkittävää kasvua teoissa
- ei merkittävää kasvua uhriksi joutumisessa
  - Väkivallalla uhkailun määrä oli kasvanut

- Muutos suurinta raportoinnin tasolla isossa kuvassa?
  - Koulujen muuttuneet ilmoitusohjeet ja lasten kanssa työskentelevien laajentunut ilmoitusvelvollisuus
- Raaistunut väkivalta hyvin pienen joukon tekemää
  - 186 % vs. absoluuttiset luvut lähtötasot noin 20 ja 80 tapausta

TURUN YLIOPISTO

Miesten asenteet sukupuolittunutta väkivaltaa kohtaan

- Nytkis ry:n kysely (2024):

”Naiset voivat ansaita heihin kohdistuvan väkivallan esimerkiksi tietynlaisella pukeutumisella, käytöksellä tai ulkonäöllä.”

- Alle 35-vuotiaista miehistä **joka neljäs** samaa mieltä
- Kaikista miehistä joka **viides samaa** mieltä

TURUN YLIOPISTO

Mutta: Uusintakysely, jossa kysymys eroteltu osiin:

- **2 % miehistä** hyväksyi naiseen kohdistuvan väkivallan **pukeutumisen perusteella**.
- **3 %** hyväksyi sen **ulkonäön perusteella**.
- **18 %** hyväksyi väkivallan **käytöksen perusteella**
  - 93 % hyväksyi väkivallan **<u>vain</u> itsepuolustukseksi.**
  - **Mutta:** 26 prosenttia edellisistä vastasi lisäksi ”jostain muusta syystä”?

TURUN YLIOPISTO

Nuorten miesten asenteet väkivaltaa kohtaan

- **”Joskus on välttämätöntä käyttää väkivaltaa tullakseen kunnioitetuksi”**
- yli 65-vuotiaista 6 % hyväksyi väitteen
- alle 25-vuotiaista miesvastaajista **22 % hyväksyi väitteen**

- **Mutta:** onko kyse muutoksesta nuorten asenteissa, vai nuoruuden uhmaan kuuluva asenne?

TURUN YLIOPISTO

Miesten ja naisten arvomaailmojen eriytyminen

- **Nuorisobarometri:**
  Nuorten miesten ja naisten yleiset arvomaailmat ovat eriytyneet; (aineisto mahdollistaa pitkän aikavälin tarkastelun).
- **Mutta:** kyse saattaa olla **naisten** arvojen siirtymisestä progressiiviseen suuntaan
- Data ei suoraan näytä, että miesten arvot suuressa kuvassa ovat liukuneet merkittävästi oikealle tai konservatiivisuuteen

- Mihin suuntaan miesten arvot kehittyvät **tulevaisuudessa**?

TURUN YLIOPISTO

Miesten arvojen koventuminen

- **Tasa-arvobarometri:**
  Nuorten miesten joukossa esiintyy **uudenlaista kriittisyyttä naisten ja vähemmistöjen oikeuksien edistämistä kohtaan**
- **Mutta:** tulosten valossa ”kyse ei ole laajamittaisesta ilmiöstä”

- **Jälleen:** on miesten ryhmä, josta ehkä syytä olla huolissaan, mutta se on varsin pieni, eikä kuvaa miehiä yleisellä tasolla

TURUN YLIOPISTO

Naissurmien määrä kasvussa?

MTV3 1.7.2026

Traaginen ennätys – jo 14 naista surmattu tänä vuonna: "Olemme kansallisen hätätilan äärellä"

Naisten Linjan väkivaltatyön päällikkö Aino Hollo kertoo, miten lähisuhdeväkivaltaa ei oteta riittävän vakavasti, mutta ei myöskään tunnisteta.

- **Mutta**: marraskuu 2026:
- Naisten osuus henkirikoksen uhreissa **keskiarvon** tasolla
- Parisuhdesurmissa tavallisella tasolla tai sen alle
  - 8 tai 9 kpl
  - vs. 2024 12 kpl

TURUN YLIOPISTO

Suuri huoli: Sukupuolittunut väkivalta

- EU Gender-Based Violence –tutkimus (Tilastokeskus)
- **Puolet** 16–25-vuotiaista naisista ilmoitti joutuneensa fyysisen väkivallan, väkivallalla uhkaamisen tai seksuaaliväkivallan uhriksi ja **joka viides** vakavan väkivallan tai raiskauksen uhriksi.
- Parisuhteessa olleista 16–25-vuotiaista naisista **joka viides** oli kokenut parisuhdeväkivaltaa.

- Mutta: naisten korkea uhriluku ei edellytä yhtä suurta miesosuutta
  - Tekeekö sama mies 1, 2, vai enemmän rikoksia?
  - Britanniasta arvioita: lievempien tekojen tekijöitä 10 – 20 % miehistä
  - Vakavia ja toistuvia tekoja ehkä vain 1 – 3 % miehistä

TURUN YLIOPISTO

Naisviha: Gen Z ja pojat

YouGov-kysely 2025 (Iso-Britannia):

- Nuorten miesten (15 – 29) asenteet **eivät misogyynisempiä** kuin vanhempien
  - Joissain suhteessa jopa progressiivisempia
- Kielteinen suhtautuminen naisiin 6 %
  - Mutta näistä puolet kielteisiä myös miehiä kohtaan
- Mieskuvat ovat **konservatiivisempia** kuin vanhemmissa ikäryhmissä

Yhteenvetoa

- Data on sirpaleista eikä mahdollista luotettavaa ison kuvan piirtämistä
- Osa *prima facie* huolestuttavista ilmiöistä näyttää tavanomaisilta
- Nuoret miehet eivät suuressa kuvassa ongelma

Vihaiset miehet – vihan muodot

TURUN YLIOPISTO

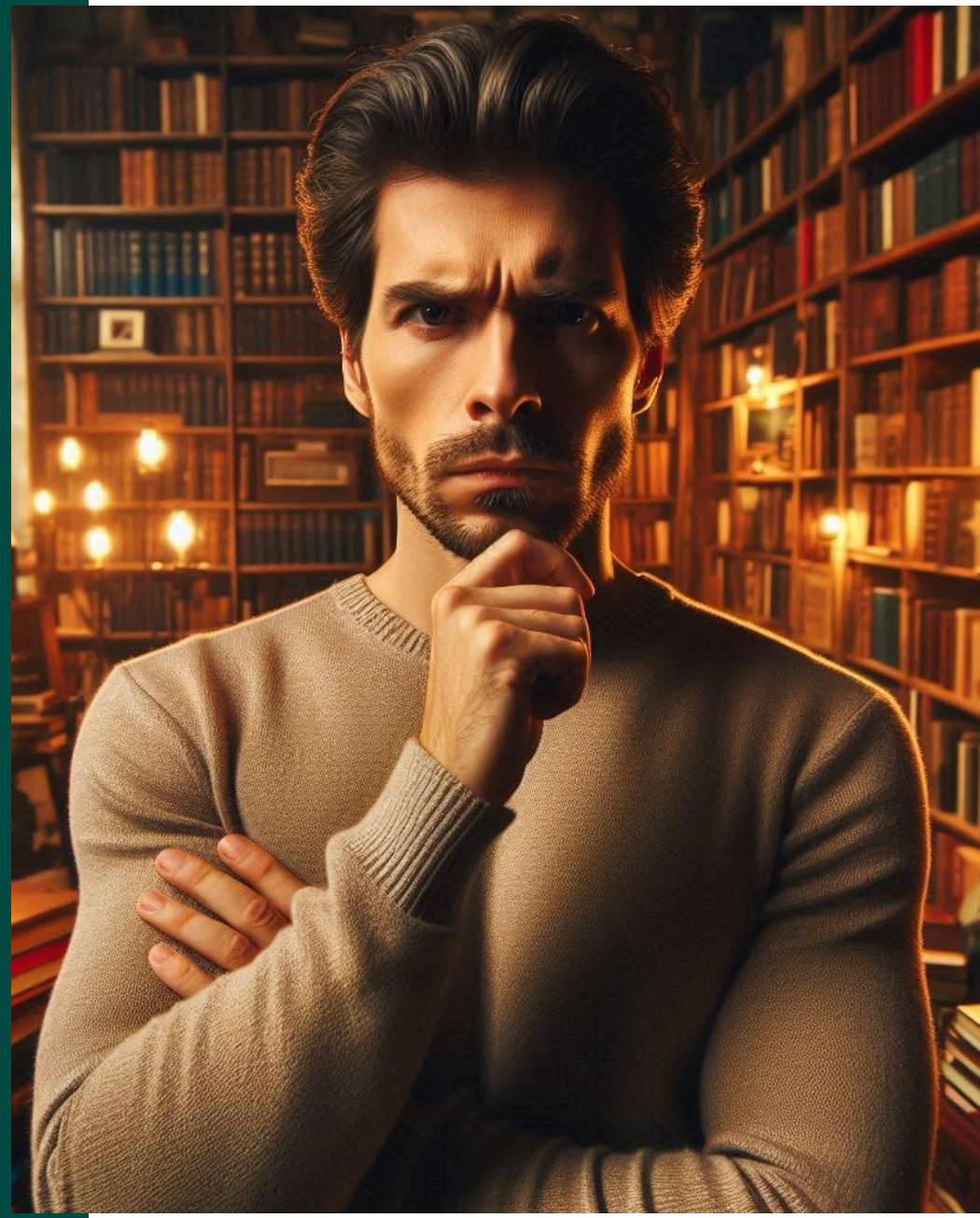
Instrumentaalinen vs. affektiivinen viha

TURUN YLIOPISTO

Instrumentaalinen viha

- Osa vihan levittäjistä **opportunistisia**
- **Motivaatio muu kuin viha**, jota käytetään välineenä omien päämäärien saavuttamiseen

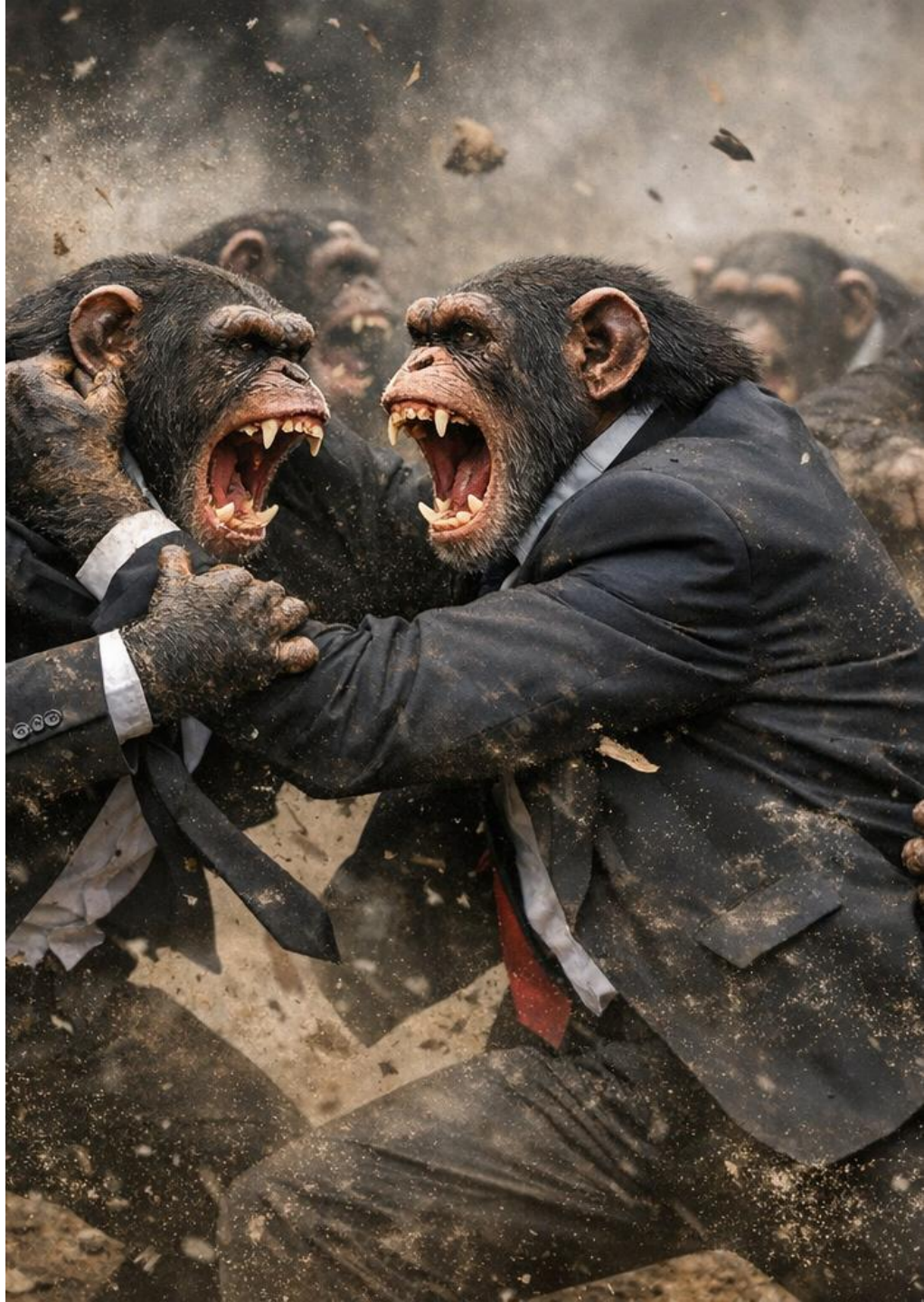
- Poliittinen populismi, kansankiihottaminen, huomiotalous
- **Manosfäärin miesvaikuttajat**
  - Kehityskaari sisällöissä pelivideoista miesmurheisiin, siitä avoimeen naisvihaan, siitä antisemitismiin ja liskoihmisiin

Affektiivinen viha

- Koettu viha
- Antipatia ja negatiivinen asenne tiettyä ihmisryhmää kohtaan
- Ilmenee tunteina: suuttumus, halveksunta, katkeruus, loukkaantumisen tunteet
- Esittää kohteen vääränlaisena, pahana, korruptoituneena
    - Riistää siksi kunnioituksen ja arvon kohteelta, alentaa

- Esim. naisviha kohdistuu niihin naisiin, jotka rikkovat perinteistä sukupuolijärjestystä, ottavat ”miehille kuuluvia” rooleja tai ovat ”huonoja” naisia

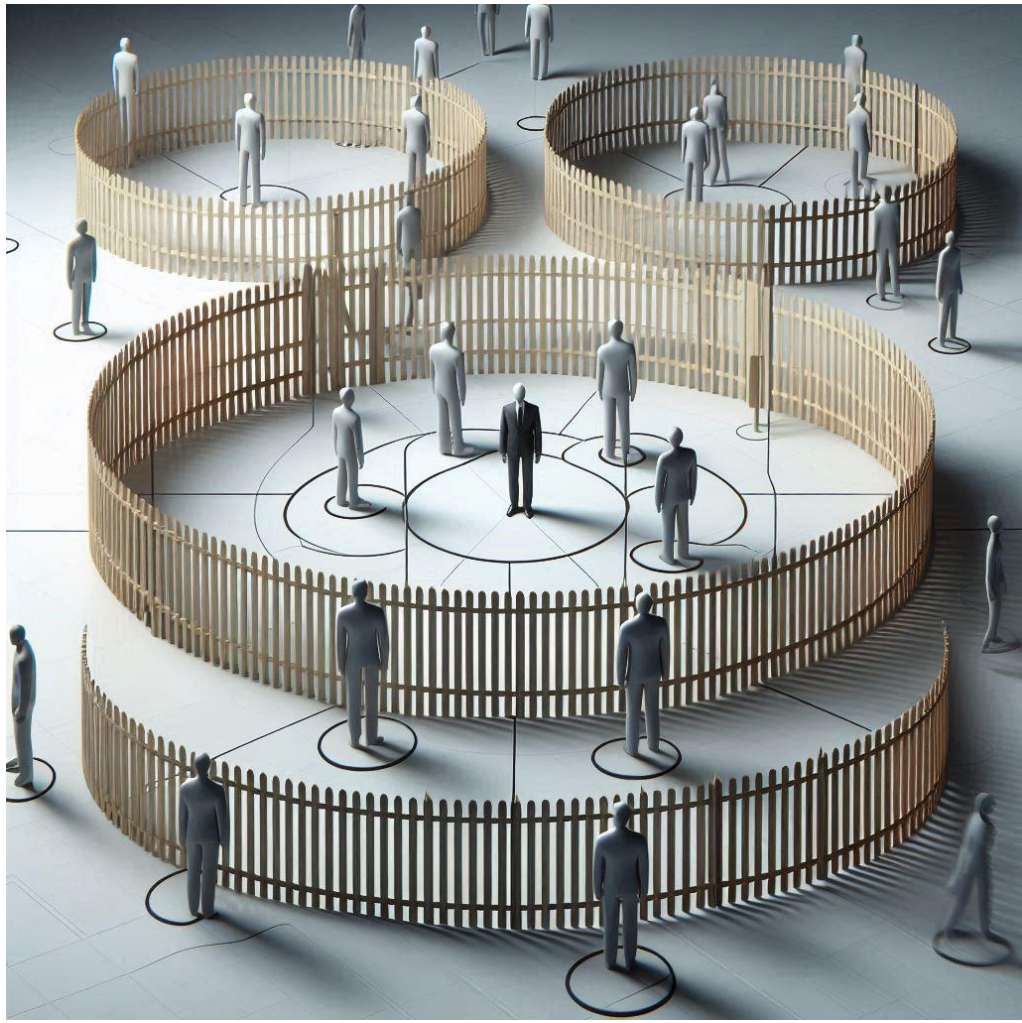
Ideologinen viha

TURUN YLIOPISTO

Ideologinen viha – maailmanselitys

- Jokaisella meistä on maailmankatsomus ja identiteetti
- Osa vihasta kytkeytyy näihin – **me vs. ”muut”**
- Ideologia voi kertoa oman paikan maailmassa, selittää omat ahdingot ja murheet, **osoittaa syylliset**

- Esim. **incel**-miesten **red pill** -ajattelu sisältää pseudotiedettä, joka ”osoittaa” että miehet ovat tasa-arvokehityksen vuoksi altavastaajia, naiset syyllisiä miesten ahdinkoon

TURUN YLIOPISTO

Lähes kaikki verkon ääriajattelijat…

…vetoavat samanlaisiin **miesmurheisiin** (instrumentaalisuus)

- Incel, MGTOW, PUA, men’s rights movement
- Uusnatsit
- Jihadistit

- Selitetään **oikeaa ahdinkoa**, osoitetaan syylliset
- Suurin osa miehistä ei ole kohderyhmää!

TURUN YLIOPISTO

Riskiryhmä: Pudokkaat, syrjäytyneet

- Erityisesti matalasti koulutetut miehet ovat yhteiskunnassa väliinputoajia
  - Työ ei tarjoa **arvostusta**, vähän kysyntää **parisuhdemarkkinoilla**
  - Manosfäärisisällöt levittävät vihamielisiä asenteita ja huonoja vastauksia ahdinkoon

Verkossa juuri näiden miesten ahdinko kuvataan usein tasa-arvosta ja sukupuolesta johtuvaksi, vaikka **syy on taloudessa ja työmarkkinoiden murroksessa**

TURUN YLIOPISTO

Transgressiivinen viha

TURUN YLIOPISTO

Transgressiivinen viha

- Viha väärintekijäksi käsitettyä kohtaan; tämän aseman ja auktoriteetin kieltämistä oman aseman nostamiseksi
  - Se, onko käsitys vääryydestä **tosi vai ei, on yhdentekevää** vihalle!

- Esim. pitkään jatkunut väestöryhmien välinen vihanpito
  - Kuvaa vastustajan tämän tekemien (historiallisten) vääryyksien kautta
  - Vihollisen demonisointi

Parisuhdeväkivalta ja miehet?

- Merkittävä osa naisista kokenut parisuhdeväkivaltaa
- Miehistä todennäköisesti pieni osa vastuussa varsin suuresta määrästä tekoja
- **Keitä he ovat?**

TURUN YLIOPISTO

Male Role Discrepancy Stress

1. Sitoutuminen **miehistä dominanssia** korostavaan mieskuvaan
2. Häpeä ja stressi siitä, **ettei täytä** mieskuvan vaatimuksia

Selittäjä parisuhdeväkivallassa **ei niinkään ole**:

- sitoutuminen konservatiiviseen maskuliinisuuteen
- heikko itsetunto
- voimattomuus

Vaan **vallan**, **kontrollin** ja **oikeutuksen** käsitykset

TURUN YLIOPISTO

Riskiryhmä: miehisiä etuoikeuksia haluavat

Perinteisiin maskuliinisuuskäsityksiin sitoutunut mies, joka epäonnistuu toteuttamaan sitä

- kokee torjunnan tai kumppanin itsenäisyyden nöyryytyksenä
- tulkitsee vastoinkäymiset miehisen aseman menetykseksi
- oikeuttaa väkivallan omalla (kuvitellulla) asemallaan

- Suurin riskiryhmä myös psykologisesti erityinen profiililtaan

TURUN YLIOPISTO

Hedoninen viha

TURUN YLIOPISTO

Hedoninen viha

- Vahingonilo tai sadismi motiivina vihaan sitoutumiselle

- Vastustajan vastoinkäymiset herättävät usein nautintoa tai iloa
- Nautinnosta voi tulla itsetarkoituksellista, viihdettä
  - Esim. trollaaminen

TURUN YLIOPISTO

Manosfäärisisällöt

- Iso osa miehistä etsii manosfääristä motivaatiota, neuvoja
  - Esikuvat, rikastumisneuvot, parisuhdeneuvot…
- Sisällöntuottajat myyvät neuvojaan äärimaskuliinisuudella ja naisvihalla, myös rasismilla ja salaliittoteorioilla!
- Usein kuitataan provokaatioina tai huumorina
- Onko äärimmäisen sisällön kuluttaminen riski itsessään?

TURUN YLIOPISTO

Riskiryhmät: Narsistit ja sadistit

- **Narsistinen** persoonallisuushäiriö: **1 – 2 % väestöstä**
  - Jatkumo: haitallisen narsistisia paljon suurempi osuus
- Selvästi kohonneita **sadistisia** piirteitä: **5 – 10 % aikuisista**

- Nuoret miehet muutenkin riskinottajia, **käytös usein rauhoittuu ikääntyessä**
- Mutta: osa vihamielisen sisällön kuluttamisesta saattaa liittyä pikemmin persoonallisuuspiirteisiin, ei nuoruuden ylilyönteihin
  - Miksi vain osa turhautuneista miehistä nauttii trollaamisesta?

TURUN YLIOPISTO

Yhteenvetoa, eli miten puuttua vihaan

TURUN YLIOPISTO

Miessukupuoli ei ole yksin riskitekijä vihalle

- Miesten viha voi olla ongelma, mutta **kyse ei ole yhdestä** ryhmästä
- Riskiryhmät ovat **erityisiä ja suhteellisen pieniä**
- Riskiryhmät sinänsä erillisiä, mutta **päällekkäisyys erityinen riski**
  - Ideologia + narsismi: viha maailmaa kohtaan, joka ei tunnusta omaa erinomaisuutta (vrt. joukkosurmaajat)

- Interventiot edellyttävät vihan muodon ja syiden ymmärtämistä:

ONE SIZE DOES NOT FIT ALL!

TURUN YLIOPISTO

@vihatohtori

Get inspired.

Kiitos!

Kommentteja ja kysymyksiä: jpsino@utu.fi

TURUN YLIOPISTO